REDACȚIUNEA, Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate se primesc la Administrațiune în Brașov și la următoarele BIROURI de ANUNȚURI: în Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

GAZETA apare în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate: Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr. N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov: Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30, etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 37. Brașov, Sâmbătă 16 (29) Februarie 1908.

Noua fază a situațiunei...

Situațiunea interioară a intrat într'o nouă fasă prin două evenimente: marea strâmtoare, în care a ajuns coaliția și în deosebi partidul independist în cestiunea revizuirei regulamentului camerei, și rezultatul alegerilor din Croația.

Guvernul nu mai știe ce să înceapă cu majoritatea lui. Simte că din zi în zi frânele, ce le ține în mână, devin tot mai nesigure în mijlocul fluctuațiunilor parlamentare. Chiar și în sinul partidului său guvernul nu mai știe la ce se poate aștepta dintr'un moment într'altul. Numărul celor ce șovăesc încă de a se declara hotarât pentru revizuire, așa cum a propus'o deputatul Emil Nagy, în loc să scadă, pare a crește tot mai mult, cu cât se apropie mai tare deciziunea.

Nimic nu ilustrează mai viu aceasta stare de lucruri decât faptul, că deputatul Farkashazy a propus la încheierea ședinței de ieri a camerei, ca să se suspendeze desbaterea asupra revizuirei, deoarece este îndoios dacă proiectul va afla o majoritate și fiindcă situațiunea e neclarificată. A sărit Gabril Ugron să apere propunerea lui Nagy, folosind un argument curios, după care în fața declarațiunilor, ce le-a făcut ministrul de instrucție contele Apponyi, n'ar mai putea fi îndoială că revizuirea va fi primită. A sărit și Ludovic Kossuth să apere vaza guvernului, care, zise, are destulă conștiință de sine despre ceea ce face; dacă a propus, a fost conștiu de necesitatea propunerei sale. Președintele camerei Justh a esprimat aceeaș ideie cu alte cuvinte, zicând — când a aflat de proprunerea, ca revizuirea regulamentului să fie suspendată: „Cabinetul încă n'a dimisionat!"

Kossuth de tot mânios asupra lui Farkashazy, i-a mai făcut imputări, că a *cutezat* să vină cu-o propunere de suspendare după discursul, ce l'a rostit Apponyi.

Ce a zis Apponyi? A repetat ce a mai zis și altădată despre necesitatea revizuirei când se va face pe motive obiective. Astăzi aceste motive se reduc, la următoarele:

Până acum vream să susținem regulamentul, pentru că credeam că minoritatea *nu poate* învinge nicicodată la alegeri și că nu se poate obstrua contra opiniunei publice. Esperiența însă ne-a arătat că minoritatea de mai înainte a devenit majoritate și că se poate obstrua chiar și într'o limbă străină. E deci neaparată revizuirea și trebue să se facă. N'a uitat Apponyi să pipăreze discursul său scoțând la sfârșit adutul, că viitoarea reformă electorală „fiind liberă și dreaptă" (de va fi! — Red.) poate aduce eventualitatea intrărei în număr mare a socialiștilor și representanților naționalităților în dietă.

Toate sunt frumoase, ce le vorbește Apponyi, au numai greșala, că în cele mai multe cazuri nu sunt verosimile. Acest ministru are însușirea de a apărea totdeauna în discursurile lui mai convins și mai veridic, când esprimă tocmai contrarul dela ceea-ce gândește și simte.

Intr'aceea faptele dau cu totul altă tălmăcire vorbelor. Partidul independist vede și simte că a ajuns în mare strîmtoare politica lui de oportunitate dela 1867; a vrut să treacă podul aliându-se cu aderenții bazei dela 1867, iară acum aceștia stau să copleșească pe independiști, întunecând programul lor dela 1848.

Barabas a ajuns la prânzul dat de împăratul la palatul din Viena! Faimosul deputat săcuiu Nagy György, azi unul dintre disidenți, se zice, că la o întrebare ce i-a pus'o Barabas: „Ce ai răspunde dacă te-ar invita la prânz la împăratul? — a răspuns: „Nu mă încred în Curuții, cari se întăresc cu prânzuri împărătești!"

Este așadar destulă ocasiune pentru estremi de a agita în contra majorității independiste și a o discredita înaintea masselor maghiare, ne mai socotind că faptele acestei majorități contribue mai mult la discreditarea ei.

Despre acestea știe să istorisească multe și aliatul independiștilor dela putere, contele Andrassy, despre a cărui atitudine vorbim la alt loc.

Vom trece dar peste acestea la alegerile din Croația. Acestea au adus cu sine până acuma dezastrul constituționalilor, sau al amicilor guvernului unguresc pe toată linia. Fapt care de sigur numai la întărirea poziției guvernului acestuia nu va contribui.

Delegații la Majestatea Sa. Mercuri a dat Majestatea Sa ca de obiceiu un prânz de gală în onoarea membrilor delegațiunilor austro-ungare. După masă, monarhul a ținut cercle. Cu ocaziunea aceasta, ca și în decursul mesei, a convorbit viu și a distins pe cei doi prezidenți ai delegațiunei ungare, Bela Barabas și contele Teodor Zichy.

Mult a conversat mai ales în decursul prânzului cu Bela Barabas, care ședea la dreapta monarhului. Indată ce începuseră a servi, împăratul observă, că Barabas cam tușește și zise către el: »Nu cumva ești bolnav? Te-ai răcit poate?« — »Da, Majestate«, răspunse Barabas, »am răcit în Pola«. — »Ai avut poate vreme urâtă?« întrebă împăratul. — Din contră Majestate«, răspunse Barabas, »vremea a fost foarte frumoasă, dar eu am fost ușor de minte și n'am avut destulă grijă de mine«. Impăratul replică: »Ești încă om tânăr și răceala nu-ți va strica mult. Pentru un om mai bătrân, ca mine, este așa ceva mai periculos«.

Mai târziu monarhul a întrebat pe Barabas unde-și are locuința stabilă, in provincie? — »In Arad, Majestate«, a fost răspunsul, »sunt și născut în acest oraș«. — Monarhul zise apoi: »Î-mi aduc aminte de orașul Arad, am fost de vre-o câteva ori acolo«.

Convorbirea între Majestatea Sa și Barabas, a decurs în *limba maghiară* Când Barabas, până ce împăratul vorbia cu președintele delegațiunei austriace, care ședea la stânga Sa, se întreținea cu ministrul de externe bar. Aehrenthal, monarhul observă, că Barabas vorbește foarte rău nemțește. L'a întrebat că de unde vine aceasta, iar Barabas a răspuns, că a crescut *între astfel de relațiuni în care nu-i s'a dat prilegiu să învețe limba germană.*

Mai târziu în decursul dineului, monarhul zise întorcându-se către Barabas: »Lucrez acum foarte mult și afacerile de stat mă ocupă foarte tare. Tocmai astăzi am studiat acel proiect de lege, care are de scop să lege Dunărea cu Tisa printr'un canal. Acest proiect de lege se pare a fi chemat de a satisface un interes important al Ungariei. Lucrez în fiecare zi începând des de dimineață și cetirea și studiarea actelor recere foarte mult timp. Pot însă zice, mă ocup foarte bucuros cu aceste afaceri«. Când Barabaș observă, că monarhul totuși ar putea să lase lucrul consilierilor săi, împăratul răspunse: »Nu-i tocmai așa, eu la foarte multe afaceri vreau să mă informez și despre cele mai mici detaiuri și tocmai de aceia lucrul îmi consumă tot timpul«.

Mai târziu monarhul se adresă iarăși către Barabas, zicând: »*Mă bucur foarte tare, că de astădată șede la dreapta mea un președinte burghez al delegațiunei, căci în ochii mei nu există nici o deosebire între cetățenii statului, și eu întru bucuros în atingere cu toți cetățenii țărei mele*".

La aceasta președintele delegațiunei ungare răspunse: „Majestate, *e fără îndoială de mare preț, că modul de gândire și de simțire democratic, întâmpină simpatia și în înălțimile tronului.*«

*

In cercul, ce l'a ținut monarhul cu delegații unguri, a agrăit iarăș pe cei doi prezidenți ai delegațiunei, apoi pe ministrul președinte *Wekerle* și pe Koloman *Szell*, a vorbit și cu șeful de secție în ministeriul de răsboiu *Hoffmann* și cu delegatul Bela *Bernath*, trimisul cercului Tokay, unde se face vinul cel bun. Intrebat de monarhul, acesta spuse, că vierii d'acolo au să lupte cu mari greutăți în ziua de astăzi.

Cu delegatul episcopul *Hosszu* de Lugoș, monarhul a vorbit despre *afaceri bisericești*; cu delegații *Miklos* și *Rakowsky* asupra desbaterilor în delegațiune. Și cu delegatul croat, generalul de divizie *Tomisic* Majestatea Sa a schimbat câteva cuvinte.

*

Și cu membrii delegațiunei austriace a ținut Majestatea Sa cerc. A convorbit cu cei doi prezidenți Dr. *Fuchs* și Dr. cavaler de *Madeysky* și apoi cu mai mulți delegați. Mai mult și mai viu a conversat cu delegatul ceh Dr. *Kramarz*, care a folosit ocaziunea de a informa pe monarh asupra decursului luptei de limbă din Eger (Bohemia). Germanii se plâng deja că Kramarz ar fi informat pe monarh în mod unilateral.

Monarhul a mai vorbit și cu marchizul *Boequehem*, cu conții *Clam Marti-*

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Leon Tolstoy.

Amintiri din copilărie.

Profesorul nostru Carol Ivanici.

In 12 August 18.., tocmai a treia zi de când împlinisem 10 ani, și când primisem atât de frumoase daruri, Carol Ivanici mă deșteptă la 7 ceasuri de dimineață omorând o muscă deasupra capului meu cu o prinzătoare de muște de hârtie în formă de căpățână de zahăr, legată de capătul unui băț. Umbla cu atâta stângăcie că se părea că agățase atârnând deasupră-mi la capul patului imaginea îngerului meu păzitor și că musca moartă căzuse pe capul meu. Scosei nasul de sub pătură, oprii cu mâna imaginea care urma să se legene, aruncai musca moartă jos și privii pe profesorul nostru cu ochii somnuroși, dar întărâtați.

Imbrăcat în halatul său de stambă, de foi, unite cu o legătură de aceeași stofă, acoperit cu tichia sa împletită, roșie, cu ghindă (ciucure) și încălțat cu cisme noi din piele de țap, Carol Ivanici urma liniștit a măsura păretele ochind și lovind.

»E adevărat, îmi ziceam, că sunt mic, dar de ce mă supără? Pentruce nu se duce să omoare muștele deasupra patului lui Volodia?*) Acolo sunt destule! Dar nu, fratele meu Volodia e mai mare decât mine, eu sunt cel mai mic dintre toți; pentru asta mă năcăjește el. Iși trece viața, murmurai eu cu vocea pe jumătate, căutând aceea, ce mi-ar putea aduce neplăcere. Vede foarte bine, că m'a deșteptat și că m'a speriat, dar se face că nu bagă de seamă... Răutăciosul! Și halatul lui, tichia lui, și ciucurele, ce urât!«

In vreme ce eu îmi frământam astfel în mine mânia împotriva lui Carol Ivanici, acesta se apropiă de patul său, își privi ceasornicul, care era agățat deasupra patului într'un mic papuc tivit cu mărgele, agăță prinzătoarea de muște într'un cuiu și se îndreptă spre noi cu o foarte bună dispoziție.

— Haide, băeți, haide! E vremea sculării. Mama voastră e de mult în salon, striga el cu o frumoasă voce germană.

Apoi se așeza la capul patului meu și își scoase tabacherea din buzunar. Eu mă făceam că dorm. Carol Ivanici trase un fum; apoi se frecă la nas și-și scutură degetele; apoi se ocupă numai de mine. Incepu a-mi gâdila talpa picioarelor râzând:

— Haide, haide, leneșule!

Cu toate că gâdilitura îmi făcea cel mai mare rău, nu mă mișcai din pat și nu răspunsei. Imi îngropai capul în pernă, aruncam cu picioarele din toate puterile si-mi țineam firea să nu râd.

»Cât e de bun și cât ne iubește! îmi ziceam eu. Cum am putut gândi așa?«

Eram năcăjit pe mine și pe Carol Ivanici, aveam în acelaș timp dorința de a râde și de a plânge. Nervii îmi erau ațâțați.

— Isprăvește odată, Carol Ivanici! strigai eu cu ochii plini de lacrămi și scoțându-mi capul de sub pernă.

Carol Ivanici, mirat, îmi lasă picioarele în pace și mă întrebă cu grijă ce aveam; dacă avusesem un vis urât. Figura lui germană blândă și grija cu care căuta să afle pricina lacrămilor mele, le făcu pe acestea să năvălească din ochi. Aveam remușcări și nu înțelegeam cum mai înainte cu un minut am putut să nu-l iubesc pe Carol Ivanici și să-l găsesc urât cu halatul, cu tichia și cu ciucurele său. In clipa aceasta dimpotrivă toate acestea îmi păreau frumoase și ciucurele îmi părea o probă evidentă pentru bunătatea lui Carol Ivanici. Ii spusei că plânsesem pentru-că avusesem un vis urât: visasem că murise mama și că o îngropau. Născocisem, căci nu mi-aduceam de loc aminte, aceea ce visasem în noaptea aceea; dar când Carol Ivanici mișcat de povestirea mea începu să mă mângăie, mi-se părù că în adevăr avusesem această arătare și asta îmi fu un nou isvor de lacrămi.

Când Carol Ivanici m'a părăsit și după ce începui a-mi trage ciorapii, lacrămile mi-se mai svântară, dar gândurile negre, deșteptate de visul ce născocisem, nu mă lăsau. Intră Kolia. Acesta era un om mărunt, curățel, întotdeauna serios, punctual, respectuos, bun prietin al lui Carol Ivanici. Ne aducea hainele și încălțămintea: cisme pentru fratele meu Volodia, iar pentru mine pantofi noi cu șireturi. N'ași fi îndrăsnit să plâng în fața lui. Tot mai mult întra soarele vesel pe fereastră și Volodia lângă lighianul său maimuțărea pe Maria Ivanovna (guvernanta sorei noastre; noi îi ziceam de obiceiu *Mimi*) râzând cu atâta inimă, încât însuși Kolia cu săpunul într'o mână și cu vasul de apă în alta surâse zicând:

*) Vladimir.

niz şi *Silva Tarouka*, în fine a vorbit mai mult timp cu br. *Aehrenthal*.

Tendinţele de supremaţie ale kossutiştilor. Ziarul »Pester Lloyd« publică un articol inspirat din cercurile parlamentare, care e menit a lămuri situaţia parlamentară Articolul afirmă, că în sânul partidului independent domneşte în acest moment o agitaţie care are aerul unei adevărate revoluţii de palat. In sânul partidului se manifestă din ce în ce mai pronunţată tendinţa de a imprima guvernului un caracter exclusiv independist, — şi se fac sforţări pentru a se înlocui încetul cu încetul toate posturile vacante administrative cu membrii ai partidului kossuthist, în scopul bine definit de a înlocui la momentul oportun, formaţia actuală a guvernului printr'o formaţiune pur kossuthistă. Deputaţii independişti au hotărât chiar să convoace pe curând o conferinţă a partidului în care se va pune în discuţie această chestiune. Kossuth a şi fost prevenit despre această intenţiune a membrilor partidului său.

Se afirmă, că faţă cu aceste tendinţe ale majorităţei partidului kossuthist, care formează şi majoritatea în cameră, guvernul ar fi înclinat să facă unele concesiuni în chestia proiectului de revizuire.

Apponyi vecinic omul cu două feţe. Desigur că cetitorii noştri vor fi fost întru câtva surprinşi ce ştirea de am adus-o, că ministrul de instrucţiune Apponyi a dat voie actorilor Zaharie Bârsan şi soţiei sale de a face turneu în Ungaria, dând reprezentaţiuni în diferite oraşe. Ştirea o aduce acuma şi corespondenţa semioficioasă »Keleti Ertesitö«, spuind, că dupăce dl Bârsan a întâmpinat în timpul din urmă piedeci din partea autorităţilor din Ardeal, s'a prezentat în persoană la Apponyi, care acuma a provocat autorităţile să nu mai pună piedici în calea numiţilor artişti români«.

Aceasta ştire s'a trimis pretutindeni în străinătate, ca să se vadă ce om galant, cult, şi echitabil este ministrul de instrucţiune unguresc. Intr'aceea însă acelaş ministru cu organele sale, uneltesc în contra existenţei a zeci şi sute de şcoale româneşti şi reuşesc, cum s'a întâmplat în comitatul Făgăraşului, să aţâţe pe fişpan şi pe cei din comisiunea administrativă într'atâta împotriva şcoalelor româneşti, încât fără de a se sfii de călcarea manifestă şi brutală a legei, decretează prefacerea a 11 şcoale comunale foste grăniţăreşti în şcoale cu limba de propunere maghiară.

Puţin vor fi alterate planurile de maghiarizare prin reprezentaţiunile celor doi artişti în diferitele oraşe. Important şi de căpetenie lucru este însă, ca fii de ţărani români să nu fie instruiţi şi cultivaţi decât în limba maghiară!

Eată Apponyi, cel cu două feţe!

Guvernul bate in retragere.

Discursul de Marţi al ministrului Andrassy n'a putut resfira nedumeririle unei părţi însemnate a deputaţilor koşutişti, în ce priveşte proiectul revizuirei regulamentului Camerei. Nedumeririle sunt de diferită natură. Unii dintre deputaţi cer reducerea puterii discreţionare a preşedintelui Camerei, pe care i-o acordă proiectul revizuirii, alţii cer reducerea duratei şedinţei dela 16 oare la 10, iar alţii pretind ca numărul deputaţilor, cari pot cere o votare sau o şedinţă închisă, să fie numai de o sută, iar nu de 150, cum se prevede în proiectul de revisuire.

Acestor dorinţe s'a dat expresiune şi în şedinţa de alaltăieri a *clubului independist*, aşa încât Kossuth s'a văzut nevoit să declare, *că guvernul e gata să primească unele modificări*, cari privesc cercul de competenţă al preşedintelui Camerei.

Aderenţii dep. *Hollo*, în număr de vre-o 50, au ţinut alaltăeri noaptea o consfătuire, în care s'a dat expresiune îngrijorării, că *partidul independist perde pe zi ce merge din popularitatea sa.* Hollo însuşi a declarat, că nu e mulţumit cu politica, ce o face Andrassy faţă cu partidul independist.

Partidul, a zis Hollo, trebue să elaboreze un program, pe care să-l realiseze până la 1917. Până când nu se va fixa acest program, *deputaţii să nu voteze revizuirea.*

S'a decis în fine, ca în şedinţa de mâine, Sâmbătă, a comitetului executiv al partidului independist să se lămurească situaţiunea partidului faţă de Andrassy şi partidul constituţional. Aderenţii lui Hollo sunt iritaţi îndeosebi din cauza enunciaţiunii lui Andrassy, care în discursul său de Marţi a prezentat intrarea social-democraţilor în parlament, ca o necesitate.

De altă parte se anunţă, că partidul constituţional observă o atitudine liniştită faţă de planul, că partidul independist să ia singur asupra sa conducerea afacerilor statului. Constituţionalii sunt însă indignaţi, că conducătorii acţiunei independiste calumniază partidul constituţional.

In cazul, când partidul independist ar lua singur în stăpânire puterea, partidul constituţional va urma o politică a parte.

Din dieta ungară.

Spicuiri din vorbirile rostile.

Din şedinţa de Marţi a dietei, în care au luat cuvântul — precum ştim — deputatul *Polit*, ministrul *Andrassy* şi dep. *Eötvös*, reţinem următoarele enunciaţiuni, cari ne privesc mai de aproape·

Deputatul **Polit**, vorbind despre ideia de stat maghiar naţional unitar, a zis următoarele:

»Croaţii şi naţionalităţile s'au lăsat în repeţite rânduri amăgite, crezând că o colaborare împreună cu rassa dominantă în interesul independenţei patriei noastre este posibilă şi necesară. *Acum suntem lecuiţi cu desăvârşire de această credinţă deşartă. Ar trebui să ne sinucidem spiritualiceşte, pentru a ne da mâna de ajutor la edificarea statului naţional maghiar unitar.*

»Dacă astăzi frontul împreună cu Viena este îndreptat în contra noastră, aceasta nu ne poate descuraja. Democraţia şi elementele etnice din Ungaria trebue să se opună actualei dominaţiuni de rassă şi classă. Nici un nou pretins vot universal artificial, bazat pe amăgiri, dar nici o revizuire a regulamentului, ticluită în contra noastră pentru a îngrădi libertatea cuvântului — *nu vor fi în stare să împiedece în calea ei erupţiunea democraţiei şi a postulatelor îndreptăţite ale milioanelor de cetăţeni nemaghiari.*

»Motivul adevărat al revizuirei plănuite este viitoarea formaţiune a parlamentului ungar, când va fi deja întrodus votul universal. Noi însă nu cunoaştem încă reforma electorală plănuită. Prin urmare nu putem crea un regulament al camerei pentru un corp legislativ, care trebue să fie cu totul altul decât actualul parlament. *Partidul naţionalităţilor este de părere, că între revizuirea regulamentului şi între reforma electorală există în mod inevitabil nu junctim.* Prin urmare revizuirea regulamentului trebue să se ţină *in suspenso* cel puţin până când va fi votată reforma electorală«.

Ministrul **Andrassy** a motivat înăsprirea regulamentului şi cu reforma electorală.

»In dieta nouă — a zis Andrassy — aleasă prin sufragiu universal, nu va dispare clasa, care guvernează acum ţara. *Va întra însă în dietă, în număr considerabil, şi partidul social-democrat. Alt grup, care va întra întărit în parlament, sunt naţionalităţile.*

»Am spus de mai multe-ori, că nu voiu prezenta un astfel de proiect, care periclitează *ideea de stat maghiar.* Dar trebue să fim juşti. Proiectul nu poate confisca dreptul »cetăţenilor maghiari cu alte buze«. Naţionaliştii însă poartă la inimă numai interesul unei părţi a naţiunei politice, numai interesul cetaţenilor nemaghiari. Tocmai de aceea se vor ivi contraste mai mari în dieta viitoare între naţionalişti şi celelalte partide. Naţionaliştii vor recurge chiar la arma *obstrucţiei.* Din acest motiv e de mare trebuinţă înăsprirea regulamentului.

»Tot aşa stăm şi cu socialiştii. Ei au în vedere numai clasa muncitorilor. Ei au alt patriotism. Intre ei şi clasele burgheze încă se vor ivi contraste ascuţite. Ei încă vor recurge eventual la obstrucţie. *O reformă electorală, care să satisfacă pe toţi, e imposibilă şi inadmisibilă. Ar fi o greşală uriaşă, ca să facem o reformă electorală plăcută tuturor.* Proiectul reformei electorale va fi atacat aspru. De aceea e de lipsă să facem mai întâiu înăsprirea regulamentului«.

In camera română continuă desbaterea pe paragrafi a proiectului *casei rurale.* La discuţie i-au parte un număr mare de membrii ai opoziţiei şi guvernului. In şedinţa de Marţi a fost respins cu 86 voturi contra 19, amendamentul la §. 4, prezentat de d-nii Marghiloman şi Stoicescu relativ la cumpărarea moşiilor de casa rurală, care să nu servească de intermediar ci să vândă şi cumpere direct moşiile. In aceeaşi şedinţă d-l Tache *Ionescu* a cerut ca plata izlazurilor să se facă prin emisiuni de stat. In şedinţa de Miercuri s'au votat §§-ii 16—45, primindu-se unele modificări mai neînsemnate.

Proiectul de lege asupra reorganizărei armatei române, precum se anunţă din Bucureşti, a fost definitiv întocmit. Acest proiect cuprinde trei puncte principale: Permanentizarea infanteriei prin suprimarea cadrelor teritoriale; o nouă reparticare a cavaleriei şi a corpurilor technice ale armatei, şi reducerea terminului de serviciu la 2 ani pentru infanterie; la marină serviciul efectiv va fi redus la 4 ani in loc de 5 ani.

Puterile şi chestia reformelor în Macedonia. Din Berlin se anunţă. că în cercurile autorizate, chestia căiei ferate sandjakale e considerată ca aplanată. Există motive pentru a se crede că chestiunea nu va arunca o umbră asupra relaţiilor austro-ruse. Pe primul plan al situaţiei diplomatice stă reforma justiţiei macedonene. Presupunerea că această reformă ar fi suferit o suspenziune e absolut neîntemeiată. Dimpotrivă, în momentul acesta are loc un viu schimb de păreri între cabinetele puterilor asupra chestiunei, dacă trebue să se întreprindă noui demersuri pe lângă sultan.

O deputaţiune la Ţarul. Deputaţii Dumei au plecat ieri 14/27 Februarie c'un tren separat la Ţarscoe-Selo. Ei au fost conduşi la palatul imperial cu echipagele imperiale. La $2^1/_2$ oare apărù împăratul Nicolae, însoţit de măestrul curţii cu suita, în sala de primire şi fù salutat cu strigăte entusiaste de »Ura«.

Impăratul salută pe deputaţi şi zise: »Sunt vesel a vă vedea la mine spre a vă ura rezultat la lucrările Dumei imperiale ce au luat, este invederat, un curs favorabil. Să fiţi încredinţaţi, că eu v'am chemat ca să aduceţi prin activitatea d-voastră legi trebuincioase Rusiei, stându-mi într'ajutor la consolidarea şi întărirea ordinei legale. Dintre toate proiectele de lege, care conform avizului meu, s'au adus de Dumă, ţin eu proiectul relativ la referinţele de împroprietărire a ţăranilor, de cel mai important. Vă fac atenţi asupra avizului meu repeţit de mai multeori, că vătămarea oricăror drepturi de proprietate nu va obţinea niciodată sancţiunea mea.«

Cuvântarea împăratului fu salutată cu urale. Când apoi apărù în sală împărăteasa cu clironomul uralele se repeţiră. Apoi împăratul şi împărăteasa ţinând pe clironomul de mâni, trecu printre deputaţi, Ţarul distingând pe mulţi dintre ei prin aceea, că îi agrăi.

In interesul şcoalelor noastre.

Stimabilă Redacţiune!

Propunerea mea din Nr. 9 a preţuitului ziar ce redigiaţi şi care a-ţi supus'o discuţiei publice, n'am făcut'o că doară am voit să mă arăt mai sfătos ca toţi inteligenţii români din regatul unguresc. Am făcut'o însă ca unul, ce mulţămesc ceea-ce sunt opincei româneşti şi — să nu fie spre supărare — în deplina conştiinţă, că prea bine ştiu, că toată inteligenţa noastră e originară din opincă şi opincei ăştia, care pe noi ne-a născut şi ne-a crescut la un nivel mai înalt de cultură, trebue să-i fim recunoscători şi prin toate faptele noastre să-i dovedim că suntem vrednici fii ai ei şi că durerea ei e şi durerea noastră precum bucuriile ei sunt bucuriile noastre.

D-le Redactor! Motivele ce m'au îndemnat la propunerea din chestiune vi-le voi înşira pe scurt în următoarele şi mă rog, că dacă careva din marele public al inteligenţei noastre le-ar găsi neadevărate, să le combată prin argumente valide, şi-i voi fi cel mai recunoscător.

1. Ştiu prea bine, că acel individ, căruia poziţia materială i-a permis de a se face acţionar, nu mai e sărac.

2. Că el dividenda, ce i-se dă după acţiile ce le posede, poate — fără ca prin aceea să-şi periciteze existenţa sa şi a familiei — să o sacrifice pentru o cauză atât de sfântă şi de mare importanţă, precum e şcoala.

3. Cu atât mai vârtos este dator să o facă asta, cu cât dividenda aceea e tot de pe spinarea bietului popor.

4. Şcoala a cui este? Oare nu e a noastră? Şi apoi dacă ni-o salvăm, pe a noastră şcoală ni-o salvăm şi asta este datoria noastră.

5. De aceea că vor învăţa băieţii ungureşte, cu atât mai bine, pentru-că câte limbi ştie cineva, atâţi oameni valorează. De maghiarizare să nu ne doară nici capul, că dacă pruncii iasă din şcoală şi se duc acasă, cu părinţii şi cu cei din casă numai româneşte vorbesc.*)

6. Amărâţi părinţi vor fi aceia, cari nu vor şti influinţa asupra spiritului educator şi nu vor şti însufla în copiii lor sentimente româneşti.

Aşi mai putea aduce şi alte motive pentru sprijinirea propunerei mele, dar după ce văd că inteligenţa noastră, către care m'am adresat, tace, tot nu mi-am perdut speranţa de tot, pentrucă proverbul latin zice: »*qui tacet, consentire videtur*". — Atâta totuşi mai adaug, că dela adunările băncilor noastre aştept, să pună în discuţie propunerea mea.

Eger, la 26 Februarie 1908.

G. Vlassa,
preot militar.

*) Să ne dea voie părintele Vlassa a-i spune, că în tot cazul este prea optimist când vorbeşte aşa şi pare a despreţui întru câtva pericolul, ce ne ameninţă din partea politicei de desnaţionalizare. Dar despre asta mai pe larg cu altă ocaziune.
— Red.

ŞTIRILE ZILEI.

— 15 Februarie v.

»Sănătatea«, foaia cea nouă pentru igienă şi medicină populară redactată de d-l Dr. G. *Baiulescu* a apărut.

O alăturăm la numărul de azi al foaiei noastre drept număr de probă.

O conferenţă în casina militară din Braşov. Eri în 27 l. c. st. n. a ţinut d-l sublocotenent *Coriolanus Bardossy* in casina militară din loc şi în prezenţa întregei garnisoane, o prelegere foarte reuşită despre »Viaţa şi răsboaiele lui Alexandru cel mare.« Această viaţă variată a geniului cuceritor a fost viu descrisă atât din punct de vedere umanitar cât şi din punct de vedere strategic. Ear materialul istoric, greu de cules din multe cărţi is-

---

— Ce faci, Vladimir Petrovici, hai de te spală.

Toată tristeţea mea pieri.

— Sunteţi gata? zice Carol Ivanici din fundul clasei.

Vocea îi era aspră şi nu mai avea expresia de bunătate care mă mişcase până la lacrămi. In clasă Carol Ivanici era altul: nu mai era decât profesor. Mă îmbrăcai iute, mă spălai şi mă îndreptai spre el, ţinând încă în mână prosopul (ştergarul), cu care îmi svântam părul ud.

Carol Ivanici cu ochelarii pe nas şi o carte în mână sta în locul lui obicinuit, între uşă şi fereastră. La stânga uşii erau două măsuţe: aceea a copiilor (a noastră) şi a *lui*, a lui Carol Ivanici. Pe a noastră se găseau tot felul de cărţi, de clasă sau altele, unele ridicate, altele răsturnate. Singurele cari erau frumos răzâmate la perete erau două volume de povestiri de călătorie, legate cu roşu. Erau apoi cărţi mari şi mici, groase şi înguste, scoarţe fără cărţi şi cărţi fără scoarţe, toate îngrămădite de avalma până ce ne poruncea înainte de recreaţie să orânduim biblioteca: astfel numia cu pompă Carol Ivanici măsuţa noastră. Cât priveşte de cărţile lui proprii, dacă colecţia era mai puţin numeroasă decât a noastră, ea era însă mai variată. Imi amintesc trei: o broşură nemţească nelegată. asupra îngrăşămintelor necesare verzei; un volum legat în pergament (un colţ era ars) asupra războiului de 7 ani şi un curs complect de hidrostatică. O mare parte din timpul său Carol Ivanici şi-l petrecea citind, în stare să'şi vateme văzul; în afară de cărţile de pe măsuţă şi de *Albina de Miază-Noapte* nu citea nimic.

Unul dintre lucrurile de pe masa lui Carol Ivanici mi-a rămas cu deosebire în minte. Era un cerc de carton, mobil, sprijinit pe un picior de lemn. Pe acest cerc era lipită o caricatură închipuind o cucoană şi un frizer. Carol Ivanici era foarte meşter la lipit, şi el singur descoperise şi lucrase acel cerc, în scopul de a-şi feri ochii de lumină.

Par'că îl văd şi astăzi cu halatul lui de stambă şi cu scufia lui roşie, de sub care se arătă fire albe de păr. Stă în faţa unei măsuţe pe care se găseşte cercul de carton cu frizerul; cercul lasă o umbră pe chipul său, o mână ţine o carte, cealaltă se sprijineşte de rezămătoarea scaunului; alături ceasul pe al cărui cadran e desenat un vânător, batista lui pătrată, tabacherea neagră rotundă şi tocul verde al ochelarilor. Toate acestea sunt atât de bine orânduite, că e deajuns să le vezi pentru ca să'ţi dai seama că Carol Ivanici are cugetul curat şi sufletul împăcat.

(Va urma.)

torice, fu cu multă măestrie alcătuit, formând un întreg foarte interesant. Finea acestei frumoase prelegeri va fi probabil săptămâna viitoare.

Cununie. D-șoara Elsa *Titel* și d-l Nicolae *Tecliu*, funcționar la însoțirea băncii vieneze ne anunță cununia lor, care se va celebra în 29 Februarie n. a. c. în biserica ev. (I Dorotheer-gasse) din Viena. Sincerile noastre felicitări!

Un dar frumos. D-l George *Rusu* a dăruit suma de 50 coroane societății măcelarilor români întru amintirea pierderei din viață a iubitei sale soții Victoria n. Oncioiu, pentru care dar i-se exprimă profunde mulțămite. *Comitetul.*

Inteligența română din Alba-Iulia și corul reuniunei de lectură și cântări a economilor și meseriașilor arangiază Joi în 5 Martie st. n. a. c. cu concursul musicei militare a reg. 31 de infanterie un *concert* urmat de dans în sala cea mare a »Redutei orășenești« (din promenadă) în favorul reuniunei cu următorul program: 1. Marchetti: »Latina gintă«, hymn pentru cor mixt și orchestră. 2. G. Dima: Trei cântece slovăcești, coruri mixte: a) »Nu m'ar arde dorul«, b) »Anicică dela moară«, c) »Cărăușul«. 3. Verdi: Fantasie din opera »La Traviata« orchestră. 4. Tschaikowsky: Op. 51 cor mixt a capella. 5. A. Bena: »Suspine« cor mixt cu soli și acomp. de orchestră. 6. C. G. Porumbescu: »Serenadă« cor mixt a capella. 7. Opincariu: Cântecul favorit al reginei Românei, orchestră. 8. A. Bena: »Ave Maria« solo de sopran cu acomp. de orchestră. 9. G. Dima: »Hora« cor mixt cu acomp. de orchestră.

După concert urmează dans.

Petrecerea pompierilor din Brașov, care se va ținea mâne seară în sala Redutei, promite o reușită foarte frumoasă. În bogatul program sunt luate mai multe piese musicale, executate de capela pompierilor, jocuri, piramide, couplets, o humorescă și alte puncte de distracție. După producțiune urmează dans. Intrarea de persoană 2 cor.

Procese contra foilor naționaliste. Procurorul a intentat foaiei slovace »Narodnie Noviny« din Turceansky-Sv.-Martin alte două procese de presă pentru »agitație«.

Gemenii noi din Siam. Se vestește din Brigthon nașterea unor gemeni noi siamezi. Gemenii sunt îmbinați unul cu altul la șolduri și șira spinărei lor este prin urmare îmbinată la capătul trupului. Ei au și un organ intern esențial comun. Dealtmintrea copii sunt bine desvoltați, încât se prevede că vor putea trăi bucurându-se de o sănătate deplină. După părerea medicului asistent la nașterea lor ei ar fi indivizi distincți. Spre pildă: unul din ei să deșteaptă și sbiară, iar celălalt nu se mișcă, dovadă că nu simte nimic. Mai departe unul avea dureri, pe care celălalt nu le simția. Părerea medicilor e, că nu se vor putea nici-decum despărți unul de altul, fără să se periciteze viața unuia dintre ei. Ei sunt îmbinați fiindu-le spinarea concrescută, încât trebue să zacă numai pe coaste. Număroși medici din Brigthon se interesează de aproape de acest esces al naturei. E vorba să se facă cu ei un esperiment cu razele lui Röntgen. Mama copiilor e servitoare.

Demonstrații contra condamnărei lui Nasi. Se anunță din Palermo că acolo au continuat alaltăeri manifestațiile provocate de sentința de condamnare a lui Nasi. Un mare număr de studenți universitari și lucrători au cutreerat stradele orașului în strigăte de »Jos Giolitti! sus Nasi! jos justiția italiană!« Demonstranții s'au dus la universitate, de unde au alungat pe profesorii și studenții, cari refuzau să întrerupă cursurile. După ce au stricat mobilierul universității ei au străbătut din nou străzile orașului, silind pe negustori să-și închidă prăvăliile. Pe număroase case au fost arborate drapele roșii. Ridicarea fiecărui nou drapel era salutată cu aplauze entusiaste din partea demonstranților.

Poliția a avut o atitudine pasivă. Numai când demonstranții au încercat să se apropie de primărie, ei fură opriți de poliție. Demonstranții împotrivindu-se cu violență, poliția i-a bombardat cu pietre și a tras asupra lor focuri de revolver. Studenții au fugit.

După o știre mai nouă, până acum 120 de deputați au semnat cererea de grațiare pentru Nasi, iar studenții din diferite orașe s'au pus în grevă.

Bombardarea unui tren. Din Varșovia se anunță că o ceată de banditi înarmați au atacat alaltăeri un tren în apropiere de Tumlin pe linia Vistulei. S'au aruncat bombe asupra trenului. 9 persoane au fost rănite sau ucise. Atentatorii au dispărut furând 20,000 ruble.

Concert. Cunoscutul virtuos la pian d-l de Dohnanyi va da, precum suntem rugați a anunța, pe la sfârșitul lunei Martie un concert în Brașov. În vederea acestui concert s'a depus în librăria Hiemesch o listă de subscripție, în care publicul din Brașov este învitat a se prenota. Aranjarea concertului depinde dela resultatul prenotărilor.

O scenă emoționantă la curtea din Lisabona. Ziarul »Daily News« anunță din Lissabona, că familiile marinarilor răsvrătiți de pe vasele »Don Carlos«, »Vasco de Gama« și »Day« au fost primiți alaltăeri în audență de către regele Manuel, conduse fiind de avocații marinarilor. În fața regelui, unul din avocați a ținut o mișcătoare cuvântare în care s'a făcut interpretul sentimentelor de gratitudine a marinarilor și a făcut în numele lor promisiunea solemnă de a servi pe viitor cu credință pe rege și familiaregală. Uneia din femeile prezente, ținând un copil mic în brațe, regele i-a luat copilul din mâni și l'a dezmierdat, sărutându-l.

Fotografia la distanță. Profesorul Dr. Korn, descoperitorul fotografiei la distanță, într'o conferență ținută la societatea fotografilor din München, a vorbit, între altele, despre înființarea de stațiuni. Până acum au fost înființate și funcționează patru stațiuni: în Londra, Paris, Berlin și München. Azi lucrează împreună ca grupuri singuratice Londra și Parisul, Parisul și Berlinul, Berlinul și Münchenul. În curând după înlăturarea unor piedeci, cele patru stații vor putea fi în legătură, după trebuință; astfel fotografii din Londra se vor putea trimete, prin îmbinarea firelor în Paris, Berlin și München. Prof. Korn a arătat cu prilejul conferenței, portrete noi, între altele al generalului d'Amade precum și portretul trimis prin telegraf în săra trecută, prin Berlin la Münich, al comisarului Müller și al cântărețului Knote cu fiul. Transmiterea acestor portrete a ținut patru fiecare, zece minute. Portretul lui Knote și al băiatului e întâiul portret de grup; reproducerea telegrafică a izbutit.

Fabrică de bancnote în închisoare. Din Berlin se anunță că alți 19 funcționari dela închisoarea din Renzburg au fost arestați ca complici în cunoscuta afacere a fabricei de monede falșe, descoperită în acea închisoare. În dulapul altarului din capela închisoarei s'a găsit o sumă de 10 mii mărci în monede falșe.

Un culegător-tipograf român, harnic, poate afla imediat condițiune în tipografia noastră. Salar după tarif.

Silvicultura.[1]

II.

Iași. (Consulul Felix Grzybowski v. Pruss).

Silvicultura. Frumoasele și întinsele păduri ale României, cari au format o însemnată parte a bogăției naționale, sunt aproape să dispară. Proprietarii de păduri și mai cu seamă țăranii moșneni din regiunile de munte, cari nu le-au cunoscut adevărata lor valoare, vândură pădurile persoanelor din străinătate sau societăților cu *prețuri ridicole* de 15—20 lei hectarul. (Nota: Acum se vinde tulpina de brad pe loc cu 21—25 lei; tulpina de stejar pe loc cu 60 lei).

De oarece pe atuncea nu exista nici un control oficial, cumpărătorii devastau cu totul acele păduri, făcându-se exploatările fără regulă, fără sistem și fără să se intereseze de viitorul terenurilor, cari le procurau așa de mari câștiguri.

O mică și momentană îndreptare s'a adus prin noua lege silvică, care supuse regimului silvic 454.329 hect. păduri în devălmășie, situate în regiunea muntoasă și la munte, aparținând multor grupe de moșneni și răzeși.

Proprietarii pădurilor exploatate nu numai că nu întreprinse nimic pentru reîmpădurirea artificială, a terenurilor, dar nici nu lăsară ca natura singură să se îngrijească de opera de regenerare, care ar fi necesitat un timp de 100—120 ani, ci distruseră și restul de arbori subțiri prin incendii, etc.

Marile suprafețe ale pădurilor puse în exploatare, a dat naștere la o industrie însemnată, care a atras din cauza câștigurilor realizate, capitaluri din țară și din străinătate. În urma concurenței industriei lemnoase ungare și austriace pe piețele europene, a trebuit ca mărfurile românești destinate exportului, să'și ia drumul spre Orient, prin Galați.

Scândurile de molid și brad destinate exportului, dulapii și grinzile au ca de obiceiu următoarele dimensiuni: Scândurile 3—4,5 m. lungime, 19—30 cm. lățime și 18-28 mm, grosime. Dulapii aceiași lungime și lățime și 35—48 mm. grosime. Grinzile 3—12 m. lungime 10×10—30×30 cm. grosime, vânzându-se cele dântâi cu 36 lei, dulapii cu 42 lei și grinzile cu 40 lei m. c., franco vagon. Lații având dimensiunile de 5×5, 5×2. 6×4 sau 7×8 mm., în detaliu câte 8,10 și 20 într'o legătură s'au vândut cu 35—38 lei m. c.

Marfa exportată în cea mai mare parte a fost de bună calitate. Cea întrebuințată în țară este de 3 calități: Dimensiunile de scânduri sunt 2—6 m. lungime 12—28 mm. grosime și 10—30 mm. lățime, dulapii 2—6 m. lungime 10—30 mm. lățime, 38—65 centim. grosime. Grinzile de 4—15 m. lungime, 70×50 mm. până la 30×25 cm. grosime. Prețul socotit pe m. c., calitatea I, 33—45 lei, cal. II 29—36 lei, cal. III 25—34 lei.

Traversele de stejar tăiate cu ferestreul de mână sunt de 3 calități și anume câte și 4 laturile tăiate, lungi de 2,60 m., groase de 30×15 cm. cu 5 lei bucata. Traverse normale semi-rotunde lungi de 2,60 m. de 28×14 cm. groase cu 4 lei bucata, și traverse secundare având lungimea de 2,25 m., grosimea de 26×13 cm. cu 3 lei bucata. Traversele de fag se plătesc cu 1 leu mai puțin bucata.

(După „Revista Pădurilor", Decemv., 1907).

1) A se vedea Nr. 36 al „Gazetei Transilv." din a. c.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 28 Februarie. Eri a avut loc în culoarele dietei o discuție interesantă între ministrul Andrassy și mai mulți deputați independiști. *Andrassy* a declarat între altele următoarele la observarea dep. Sümegi, că partidul independist pierde din zi ce merge teren și că independiștii nu pot îndestul să-și exercite influința lor asupra afacerilor de guvernare:

Andrassy: „N'am nimic în contra, ca *partidul independist să ia asupră-și guvernarea, totdeodată însă și responsabilitatea*".

Dep. *Eber:* Responsabilitatea și așa o avem.

Andrassy: Sunt gata să intervin chiar și în direcția, *ca partidul independist să ajungă singur la guvern. Eu voiu trece apoi în opoziție.* Promit însă, că voiu face o opoziție loială.

Cu privire la *revizuirea regulamentului* Andrassy a spus în fața unui alt grup de deputați următoarele:

Suntem bucuroși gata *să facem unele schimbări*, fără însă ca prin aceste ființa revizuirei proiectate să fie periclitată. Dacă voiți din tot adinsul, să se restrângă cercul de influință al președintelui camerei, vom împlini dorința voastră. Trebue să ne ținem însă de cele ce am stabilit odată împreună. Eu nu mă mai las din nou în desbateri, mai bucuros mă îndepărtez. Luați asupra voastră guvernarea; eu vă dau bucuros mână de ajutor".

Budapesta, 28 Februarie. În ședința de ieri a dietei a luat cuvântul, ca primul, disidentul *Nagy* G., care a combătut timp de 2 oare proiectul revizuirei și a prezentat o rezoluțiune, analogă cu cea prezentată de Kossuth în 5 Noemvrie 1904 contra proiectului revizuirei a contelui Tizsa, în înțelesul căreia se pretinde, ca proiectul revizuirei să fie luat dela ordinea zilei și să se prezinte îndată proiectul reformei electorale.

Vorbește apoi ministrul cultelor contele *Appony*, care arată necesitatea revizuirei regulamentului Camerei, de oarece în viitorul parlament reprezentanții elementelor de clasă și rasă fiind mai numeroși, situația maghiarilor nu va fi atât de liniștită. Lupta nu va putea și nici nu trebue evitată. Contele Apponyi susține apoi că activitatea parlamentului nu trebue să se mărginească la ședințe de 5 ore și termină astfel: „Am știut dinainte că personal nu pot decât pierde ducând cu succes o politică în interesul națiunei. Gândiți-vă la viitorul acestei națiuni și la misiunea ce o avem de împlinit cu toții, gândiți-vă și hotărâți apoi după cum vă dictează conștiința. Eu m'am decis: *Rămân și cad cu acest proect.*

Deputatul Sigmund Farkashazi, luînd cuvântul spune că chiar din discursul contelui Apponyi reese că majoritatea e zdruncinată și propune ca desbaterea proiectului reformei să se suspende.

Președintele Justh răspunde, că abia dupăce se vor termina dezbaterile asupra proiectului, votul va decide. Camera ia în considerație răspunsul președintelui.

Agram, 28 Februarie. Eri s'au făcut în 56 cercuri *alegerile dietale pentru dieta croată*, iar astăzi decurg alegerile în 32 cercuri. Până eri seara s'au cunoscut rezultatele din 32 cercuri. Au fost aleși 18 Starcevicieni, un sârb radical, un starcevician independent, un reprezentant al partidului țărănesc și 11 coaliționiști (sârbo-croați), dintre cari 4 ai partidului dreptei, 4 sârbi independiști, un deputat țăran și doi deputați aparținători clubului autonom. Partidul constituțional (banului), a suferit o deplină înfrângere. Intre cei aleși se află coaliționiștii Maucevici, Dușan Popovici, Budislavici, Lukinics, Surmin și starcevicienii Frank, Tomacz, Elegovici, Pavlovici etc. Alegerile decurg în liniște.

Agram. Alegerile de eri s'au terminat **cu un fiasco complet al banului.** *Din membrii guvernului croat n'a fost ales nici unul.* Partidul guvernului a obținut *numai trei mandate.* Au fost aleși 28 coaliționiști și 18 Starcevicieni. La alegerile de astăzi va obținea coaliținnea probabil 24 din 32 mandate.

Bibliografie.

La Gura Văii, nuvelă de *N. Rădulescu Niger*, No. 301 din »Biblioteca pentru toți«, prețul 30 bani. Această nuvelă e cea dintâi lucrare a acestui autor, care apare în bogata colecțiune a »Bibliotecei pentru toți«. Dl *Rădulescu Niger*, e unul din cei mai fecunzi scriitori români. În afară de cinci sau șease volume de poezii, d-sa a scris un număr imens de nuvele și mai multe romane, cari au un deosebit succes. Rădulescu Niger a obținut unul din cele mai mari premii ale Academiei Române.

Scrierile detectivului **Sherlock Holmes**, cari au făcut atâta sgomot în lume, că s'au făcut și piese de teatru, au apărut și în limba română. Sunt apărute 20 de numere; fie-care număr conține o povestire completă și costă 40 bani. Cereți un număr de proba, gratis la ori ce librar, san la *Ig. Hertz, Hotel de France, București.*

Cărți noi.

In institutul grafic *„Minerva"* au apărut următoarele cărți:

A. C. Cuza. „Naționalitatea în artă" 1·50 cor. 10 porto.

C. Sandu-Aldea. „Pe drumul Bărăganului". 1·50 cor. 10 porto.

I. L. Caragiale. Teatru. „Opere complete". Prețul 2 cor. 10 bani porto.

A. Vlăhuța. „Clipe de liniște". 1·50 cor., 10 porto.

I. Slavici. „Nuvele". 1·50 cor., 10 b. porto.

Sadoveanu. „Insemnările lui Neculai Manea". Prețul 2 cor. 10 porto.

Neli Cornea. „Irena", dramă în 4 acte, ce s'a reprezentat pe scena teatrului național. Prețul cor. 1·50, 10 b. porto.

Vasile Alexandri. „Teatru". V., prețul 1.50 cor. 10 porto.

Se pot procura și prin tipografia și librăria A. Mureșianu.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

„SILVANIA“, institut de credit și economii, societate pe acții, în Șimleul-Silvaniei.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și de economii „SILVANIA“, societate pe acțiuni, în virtutea §-ului 29 din statute să învită la

a XX-a adunare generală ordinară,

care se va ținea în **Șimleul-Silvaniei, la 19 Martie st. n. 1908** înainte de amează-zi la 10 oare, în localitatea institutului.

Obiecte puse la ordinea zilei sunt:

1. Esmiterea alor 3 membrii pentru verificarea procesului verbal.
2. Raportul anual al direcțiunei.
3. Raportul comitetului de supraveghiare asupra computului anual, al bilanțului și a propunerilor pentru împărțirea profitului.
4. Stabilirea bilanțului anual și fixarea dividendelor.
5. Determinarea scopului, spre care este a să întrebuința suma provăzută în § 98. p. b.
6. Fixarea prețului marcelor de prezență și a plăților pentru membrii din direcțiune și comitetului de supraveghiare ți al adausului de plată pentru funcționari.
7. Alegerea unui membru în comitetul de supraveghiare cu mandat de 1 an.
8. Eventuale propuneri.

Să atrage atențiunea domnilor acționari la dispozițiunea §-lui 22 din statute în sensul căruia: „la adunarea generală au vot numai acei acționari, cari cu cel puțin jumătate de un an mai înainte sunt trecuți în registrul acționarilor și ca atari cel puțin cu o zi înainte de adunarea generală, la direcțiunea institutului, sau la locuri desemnate prin direcțiune, au depus acțiunile lor, eventual și documentele de plenipotență. Acțiunile depuse în locuri desemnate prin direcțiune să vor lua în considerare numai încât reversalul despre depunerea acelora, cu una zi mai înainte de adunarea generală, s'au depus la direcțiunea institutului“.

Pentru depunerea, respective primirea acțiunilor și a documentelor de plenipotență pentru acest an s'au desemnat, respective au fost rugate institutele: „Albina“ în Sibiiu, „Sătmăreana“ în Seini, „Sălăgiana“ în Jibou, „Bihoreana“ și capitlul gr. cat. în Oradea-mare, „Chiorana“ în Șomcuta și „Codreana“ în Băsești

Acțiunile, documentele de plenipotență și reversalele despre depunerea acțiunilor la locurile mai sus desemnate, sunt a să prezenta la institut până la 18 Martie st. n. la 4 oare după amează-zi.

Șimleul-Silvaniei, în 13 Februarie 1908.

Direcțiunea institutului.

Contul Bilanțului.

AVERE:		Cor.	fil
Cassa:			
Numărar	27,798·73		
Timbre	1,043·43	28,842	16
Capital social nevărsat		3,500	40
Escompt		2.501,264	10
Imprumuturi hipotecare		1.192,530	41
Imprumuturi pe obligațiuni cu cavenți		62,287	76
Cont-curent		308,914	31
Credite pe efecte		2,178	50
Efecte cu cuponi pendenți		321,644	13
Depuneri proprii		5,806	86
Realități		211,144	52
Cont curent al băncilor		4,770	42
Mobiliar	3,406·76		
10% amortizare	340 68	3,066	08
Diverse conturi debitoare		30,916	63
Interese anticipate:			
la Reescompt	12,500·—		
la Imprumut. hipotecare cedate	6,083·25	18,583	25
		4.695,449	53

DATORIE:		Cor.	fil.
Capital social		600,000	—
Fond de rezervă		310,118	70
Fondul special de rezervă pentru perderi		2,567	68
Fond de pensiuni		33,851	69
Fond cultural		4,331	93
Depuneri spre fructificare		2.042,236	24
Reescompt		1,223,542	49
Imprumuturi hipotecare cedate		186,950	—
Imprumuturi de lombard		122 200	—
Dividende neridicate		1,764	—
Deposite de cassă		60,544	05
Interese anticipate:			
la escompt	20,722·50		
la hipotecare	14,768 80	35,491	30
Profit curat		71,851	45
		4.695.449	53

Contul Profit și Perdere.

EȘITE:		Cor.	fil.
Interese:			
la depuneri	94,325·17		
la reescompt	75,512 21		
Imprumuturi hipot. cedate	2,056 45		
„ de lombard	1,112·23	173,006	06
Spese:			
Salare pentru funcț. membrii în direcț. și comitetul de suprav.	32,748·33		
Relut de cortel	2,089·96		
Marce de presență	1,662·—		
Telefon, tip. luminat etc.	15,121·98		
Chirie	2,500·—	54,122	27
Dări:			
Dare directă	15,900·—		
10% după interese de dep.	9,432·52		
Competință de timbru	357·44	25,689	96
Amortizare la mobiliar		340	68
Profit curat		71.851	45
		325,010	42

INTRATE:		Cor.	fil
Interese:			
dela Escompt	200,614·51		
„ Hipotecare	72,437·08		
„ Imprumuturi pe oblig. cu cavenți	5,478·23		
„ Cont-curent	22,516 05		
„ Depuneri proprii (70% scutite de dare	323·67		
„ Efecte (scutite de dare)	9,802 68		
„ Imprumuturi pe efecte	184·42	311,356	64
Venite la realități (deja însărcinate cu dare)		6,397	78
Provisiuni		7,256	—
		325,010	42

Șimleu, la 31 Decemvrie 1907.

Andrei Cosma m. p., director executiv.

Pentru comptabilitate: **Nicolau Munthiu**, m. p secretar.

DIRECȚIUNEA:

George Pap de Băsești m. p. președinte. **Alimpiu Barboloviciu** m. p. **George Maior** m. p. **Vasiliu Papp** m. p. **Gavril Trif** m. p.

Vasiliu Pătcaș m. p. **Augustin Marcuș** m. p. **Mihail Bohățel** m. p. **Dr. George Pap** m. p.

Subscrisul comitet am revăzut aceste conturi și le-am aflat în ordine.

Șimleu, la 13 Februarie 1908.

Comitetul de supaveghiare:

Florian Cocian m. p. president. **Iosif Diamandi** m. p. **Aurel Orian** m. p. **Antoniu Băliban** m. p.

„AURORA“,
societate de împrumut și păstrare în Năsĕud.

Convocare.

Domnii membrii ai societății de împrumut și păstrare „Aurora“ sunt invitați a participa la

a XXXIV-a adunare generală ordinară,

care va avea loc Duminecă în 22 Martie 1908 la 10 oare a. m., în localitatea institutului din Năsĕud.

Pentru cazul când aceasta adunare nu s'ar putea ținea din lipsa voturilor recerute, prin aceasta se convoacă totodată a doua adunare, care va avea loc în 29 Martie 1908 la oarele și în locul fixat mai sus în care vor aduce hotărâri valabile membrii prezenți.

Ordinea zilei:

1. Deschiderea adunării și constituirea biroului.
2. Raportul direcțiunei și al comisiunei cenzurătoare.
3. Statorirea bilanțului pe 1907, distribuirea profitului, darea absolutoriului pentru anul de gestiune espirat.
4. Alegerea alor doi membrii în conziliul administrativ pe 3 ani.
5. Alegerea comisiunei cenzurătoare pe timp de un an.
6. Propunerile consiliului administrativ și eventual alte propuneri însinuate în sensul statutului.

Năsĕud, 23 Febr. 1908.

(64,2—3.) **Direcțiunea.**

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.